

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๑๑๘๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๑๑

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กะปิ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกะปิ มาตรฐานเลขที่ มอก. ๑๐๘๐-๒๕๓๕ ไว้ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๕

สีปนนท์ เกตุทัต

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กะปิ

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนด คุณลักษณะที่ต้องการ วัตถุประสงค์อาหาร สารปนเปื้อน สุนัขลักษณะ การบรรจุ เครื่องหมายและฉลาก การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน และการทดสอบกะปิ
- 1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ครอบคลุมเฉพาะกะปิที่ทำจากเคย (planktonic shrimp) และ/หรือ กุ้งเท่านั้น

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 กะปิ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการหมักเคยหรือกุ้งกับเกลือในอัตราส่วนที่เหมาะสม ตั้งไว้ให้สะเด็ดน้ำ ๖๕ องศาเซลเซียส แล้วหมักต่ออีกระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้ได้กลิ่นรสตามธรรมชาติของกะปิ

3. คุณลักษณะที่ต้องการ

3.1 ลักษณะทั่วไป

3.1.1 ลักษณะเนื้อ กลิ่น และรส

3.1.1.1 ลักษณะเนื้อ

ต้องละเอียดเป็นเนื้อเดียวกัน เหนียว และไม่แข็งหรือเปื่อยเกินไป

3.1.1.2 กลิ่น

ต้องมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติของกะปิ ไม่มีกลิ่นคาวปลา กลิ่นจืดของแอมโมเนีย กลิ่นสาบ หรือ กลิ่นอื่น

3.1.1.3 รส

ต้องมีรสกลมกล่อม เค็มพอดี และไม่เปรี้ยว

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีนี้จะแนบตามข้อ 10.1 แล้วต้องได้คะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละลักษณะไม่น้อยกว่า 3 คะแนน

3.1.2 สี

ต้องมีสีตามธรรมชาติของกะปิ เช่น สีเทาอมชมพู สีม่วงเทา สีม่วงแดง สีส้มน้ำตาลอมแดง
การทดสอบให้ทำโดยการตรวจสีนี้จ

3.2 สิ่งปลอมปน

ต้องปราศจากสิ่งปลอมปน เช่น ไม้ส้ปะหลังหรือแป้งต่าง ๆ
การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 10.2

3.3 สิ่งแปลกปลอม

ต้องปราศจากสิ่งแปลกปลอม เช่น กววด หวาย ชิ้นส่วนหรือสิ่งปฏิกูลของแมลง หนูและนก
การทดสอบให้ปฏิบัติตามข้อ 10.3

3.4 คุณลักษณะทางเคมี

ต้องเป็นไปตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะทางเคมี

(ข้อ 3.4)

รายการ ที่	คุณลักษณะ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีวิเคราะห์ ตาม
1	ไนโตรเจนทั้งหมด กรัมนต่อลิตรของน้ำพริก อบแห้ง ไม่น้อยกว่า	58	AOAC(1990) ข้อ 940.25
2	ปริมาณเกลือ (NaCl) ร้อยละของน้ำพริกอบแห้ง ไม่น้อยกว่า	36	AOAC(1990) ข้อ 937.09
3	ปริมาณเถ้าที่ไม่ละลายในกรด ร้อยละของน้ำพริก อบแห้ง ไม่เกิน	0.5	AOAC(1990) ข้อ 938.08 และข้อ 941.12(C)
4	ความเป็นกรดต่าง	6.5 ถึง 7.8	ข้อ 10.4
5	ไนโตรเจนจากกรดอะมิโน * กรัมนต่อลิตรกรัม ไม่น้อยกว่า	50	ข้อ 10.5
6	แอมโมเนียคลอไรด์ไนโตรเจน * กรัมนต่อลิตรกรัม ไม่เกิน	7	ข้อ 10.5.2
7	ความชื้น ร้อยละ ไม่เกิน	45	AOAC(1990) ข้อ 950.46(B)

หมายเหตุ * หมายถึง คัดหน่วยเทียบจากน้ำพริกตัวอย่างที่สกัดเอาปริมาณความชื้นและเกลือออกแล้ว

4. วัตถุเจือปนอาหาร

4.1 วัตถุกันเสีย

ห้ามใช้วัตถุกันเสีย เว้นแต่ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ติดมากับวัตถุดิบ และที่เกิดขึ้นเองจากการหมักหรือย่อยสลายตามธรรมชาติ ต้องไม่เกิน 20 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

การวิเคราะห์ใช้ปฏิกิริยา AOAC(1990) ข้อ 960.38 และการวิเคราะห์ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ให้ปฏิกิริยา AOAC(1990) ข้อ 962.16

4.2 สี

ห้ามใช้สีทุกชนิด

การวิเคราะห์ใช้ปฏิกิริยา AOAC(1990) ข้อ 930.38(A)

4.3 สารให้ความหวานแทนน้ำตาล

ห้ามใช้สารให้ความหวานแทนน้ำตาลทุกชนิด

การทดสอบใช้ปฏิกิริยา AOAC(1990) ข้อ 957.09 และข้อ 941.10

5. สารปนเปื้อน

5.1 สารปนเปื้อนที่อาจมีได้ต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สารปนเปื้อน

(ข้อ 5.1)

รายการที่	สารปนเปื้อน	เกณฑ์ที่กำหนด มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม	วิธีวิเคราะห์ ตาม
1	ปรอท	0.5	AOAC(1990) ข้อ 971.21
2	ตะกั่ว	1.0	AOAC(1990) ข้อ 972.25
3	แคดเมียม	1.0	AOAC(1990) ข้อ 973.34

6. สุขลักษณะ

6.1 สุขลักษณะ ให้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กำหนดสุขลักษณะของอาหาร มาตรฐานเลขที่ มอก.34

6.2 กะปิ จะมีจุลินทรีย์ได้ไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดต่อไปนี้

6.2.1 จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด ต้องไม่เกิน 1×10^5 โคโลนีต่อตัวอย่าง 1 กรัม

การวิเคราะห์ให้ปฏิบัติตาม AOAC(1990) ชื่อ 966.23(C)

6.2.2 โคลิฟอร์ม (Coliform) โคยวีซีเอ็มทีเอ็ม (MPN) ต้องน้อยกว่า 3 ต่อตัวอย่าง 1 กรัม

การวิเคราะห์ให้ปฏิบัติตาม AOAC(1990) ชื่อ 966.24

6.2.3 สตาฟีโลค็อกคัส ออเรียส (*Staphylococcus aureus*) ต้องไม่พบในตัวอย่าง 0.1 กรัม

การวิเคราะห์ให้ปฏิบัติตาม AOAC(1990) ชื่อ 980.37

6.2.4 ซาลโมเนลลา (Salmonella) ต้องไม่พบในตัวอย่าง 25 กรัม

การวิเคราะห์ให้ปฏิบัติตาม AOAC(1990) ชื่อ 967.25 ถึงชื่อ 967.28

6.2.5 คลอสทริเดียม เพอร์ฟริงเจนส์ (*Clostridium perfringens*) ต้องไม่พบในตัวอย่าง 0.01 กรัม

การวิเคราะห์ให้ปฏิบัติตาม AOAC(1990) ชื่อ 976.30

6.2.6 ยีสต์และรา ต้องไม่เกิน 50 โคโลนีต่อตัวอย่าง 1 กรัม

การวิเคราะห์ให้ปฏิบัติตาม AOAC(1990) ชื่อ 940.37(E)

7. การบรรจุ

7.1 ให้บรรจุกะปิในภาชนะที่สะอาดแห้ง ทนทานต่อการกัดกร่อน และปิดได้สนิท

7.2 น้ำหนักสุทธิของกะปิในแต่ละภาชนะบรรจุ ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ข้างล่าง

8. เครื่องหมายและฉลาก

8.1 ภาชนะบรรจุทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือ เครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(1) ชื่อผลิตภัณฑ์

(2) ส่วนประกอบ

- (3) น้าหนักสุทธิ เป็นกรัมหรือกิโลกรัม
  - (4) เดือน ปีที่พาทหรือบรรจุ
  - (5) ชื่อผู้พาทหรือโรงงานที่พาท หรือชื่อผู้บรรจุ หรือสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน
- ในกรณีที่พาทข้ามต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น
- 8.2 ผู้พาทผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานนี้ จะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นได้ ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว

๑. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- 9.1 รุ่น ในที่นี้ หมายถึง กระป๋องที่มีส่วนประกอบอย่างเดียวกัน มีสีใกล้เคียงกัน พาทโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่พาทหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- 9.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไป หรืออาจใช้แผนการชักตัวอย่างอื่นที่เทียบเท่ากันทางวิชาการกับแผนที่กำหนดไว้
- 9.2.1 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป สิ่งปลอมปน สิ่งแปลกปลอม การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก
  - 9.2.1.1 ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน ตามจำนวนที่กำหนดในตารางที่ 3 นำไปตรวจสอบเครื่องหมายและฉลากก่อน แล้วจึงตรวจสอบการบรรจุ ลักษณะทั่วไป สิ่งปลอมปน และสิ่งแปลกปลอม
  - 9.2.1.2 จำนวนตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามข้อ 3.1 ข้อ 7. และข้อ 8. ต้องไม่เกินเลขจำนวนที่ยอมรับที่กำหนดในตารางที่ 3 และตัวอย่างทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.2 และข้อ 3.3 จึงจะถือว่ากระป๋องนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 3 แผนการชักตัวอย่างสำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป สิ่งปลอมปน ซึ่งแปลปลอม

การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก

(ข้อ 9.2.1)

ขนาดรุ่น หน่วยภาชนะบรรจุ	ขนาดตัวอย่าง หน่วยภาชนะบรรจุ	เลขจำนวน ที่ยอมรับ
ไม่เกิน 150	2	0
151 ถึง 500	8	1
501 ถึง 3 200	13	2
3 201 ถึง 35 000	20	3
เกิน 35 000	32	5

9.2.2 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการวิเคราะห์คุณสมบัติทางเคมี วัตถุเจือปนอาหาร และ สารปนเปื้อน

9.2.2.1 ให้ใช้ตัวอย่างที่เหลือจากข้อ 9.2.1.1 แบ่งตัวอย่างมาภาชนะบรรจุละเท่า ๆ กัน นำมาผสม กันให้ได้น้ำหนักรวมไม่น้อยกว่า 1 000 กรัม บรรจุในภาชนะที่สะอาดแห้ง และปิดให้สนิท ในกรณีที่ตัวอย่างไม่พอให้ชักตัวอย่างเพิ่มจนได้น้ำหนักรวมตามที่กำหนด

9.2.2.2 ตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 3.4 ข้อ 4. และข้อ 5. จึงจะถือว่ากะปิจูนนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

9.2.3 การชักตัวอย่างและการยอมรับสำหรับการวิเคราะห์จุลินทรีย์

9.2.3.1 ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกันจำนวน 5 หน่วยภาชนะบรรจุ แล้วหาเป็นตัวอย่างรวม

9.2.3.2 ตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ 6.2 จึงจะถือว่ากะปิจูนนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

9.3 เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างกะปิจูนต้องเป็นไปตามข้อ 9.2.1.2 ข้อ 9.2.2.2 และข้อ 9.2.3.2 ทุกข้อ จึงจะถือว่ากะปิจูน นั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้

10. การทดสอบ

10.1 ลักษณะเนื้อ กลิ่น และรส

10.1.1 เครื่องมือ

10.1.1.1 ซามกระเบื้องสีขาว

10.1.2 วิธีตรวจสอบ

10.1.2.1 ขณะผู้ตรวจสอบประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบลักษณะเนื้อ กลิ่น และรสของ
กะปิ อย่างน้อย 5 คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจสอบและให้คะแนนโดยอิสระ

10.1.2.2 หลักเกณฑ์การให้คะแนนให้เป็นไปตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 หลักเกณฑ์การให้คะแนนในการทดสอบลักษณะเนื้อ กลิ่น และรส

(ข้อ 10.1.2.2)

สมบัติที่ตรวจสอบ	ระดับการตัดสิน	คะแนนที่ได้
ลักษณะเนื้อ	ละเอียดเป็นเนื้อเดียวกันดีมาก เหนียว และไม่แห้ง หรือเปียกเกินไป	5
	ละเอียดเป็นเนื้อเดียวกันดี เหนียว และไม่แห้ง หรือเปียกเกินไป	4
	ละเอียดเป็นเนื้อเดียวกันพอใช้ เหนียว และไม่แห้ง หรือเปียกเกินไป	3
	เนื้อค่อนข้างหยาบ หรือแห้งหรือเปียกเกินไป	2
	เนื้อหยาบ หรือแห้งหรือเปียกจนเห็นได้ชัด	1
กลิ่น	มีกลิ่นหอมของกะปิดีมาก	5
	มีกลิ่นหอมของกะปิดี	4
	มีกลิ่นหอมของกะปิพอใช้	3
	มีกลิ่นคาวปลา และกลิ่นแอมโมเนีย	2
	มีกลิ่นเหม็นเน่า รุ ส่าย และอับ	1
รส	มีรสกลมกล่อม	5
	มีรสกลมกล่อม เฝ็มเล็กน้อย	4
	มีรสกลมกล่อม ค่อนข้างเฝ็ม	3
	มีรสเฝ็มจืด และ/หรือขม ไม่มีรสของกะปิ	2 1

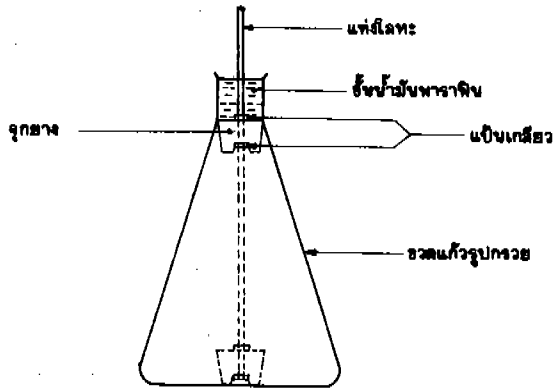

10.2 สิ่งปลอมปน

ซึ่งกะปิตัวอย่างประมาณ 1 กรัม เติมน้ำกลั่นเล็กน้อย คนให้เข้ากัน แล้วหยดสารละลายไอโอดีน ต้องไม่มีสีน้ำเงินเกิดขึ้น

10.3 สิ่งแปลกปลอม

ซึ่งกะปิตัวอย่างประมาณ 20 กรัม ใส่ในขวดแก้วไวลด์แมน (Wildman trap flask) ขนาด 1 000 ลูกบาศก์เซนติเมตร ดังรูปที่ 1 เติมน้ำร้อน 200 ลูกบาศก์เซนติเมตร คนเบา ๆ ให้ตัวอย่างกระจาย จากนั้นเติมน้ำ 500 ลูกบาศก์เซนติเมตร และเติมน้ำมันพาราฟิน 20 ลูกบาศก์เซนติเมตร คนอีกครั้ง เติมน้ำจนถึงคอขวด ปลดยंत्रไว้ให้แยกชั้น ตั้งจุกอย่างชันมาไว้ถึงคอขวด แล้วรินน้ำมันพาราฟินมากรองผ่านกระดาษกรองวัดแมนเบอร์ 1 โดยใช้ระบบสุญญากาศช่วย ล้างน้ำมันพาราฟินที่ติดบนกระดาษกรองด้วยน้ำร้อน นำกระดาษกรองมาตรวจหิจด้วยตาหรือใช้แว่นขยายที่มีกำลังขยาย 10 เท่า

รูปที่ 1 ขวดแก้วไวลด์แมน

(ข้อ 10.3)

10.4 ความเป็นกรด-ด่าง

ซึ่งกะปิตัวอย่างประมาณ 10 กรัม ในปิเปตต์ขนาด 50 ลูกบาศก์เซนติเมตร ที่มีขีดปริมาตร เติมน้ำกลั่น คนให้กระจาย ปริมาตรเป็น 20 ลูกบาศก์เซนติเมตร แล้ววัดด้วยเครื่องวัดความเป็นกรด-ด่าง

10.5 ไนโตรเจนจากกรดอะมิโน

ไนโตรเจนจากกรดอะมิโน คือ ผลต่างคิดเป็นกรัมระหว่างฟอร์มาลดีไฮด์ไนโตรเจนกับแอมโมเนียคลอไรด์ ไนโตรเจน ในทวีป 1 กิโลกรัม

10.5.1 พอร์มาลดีไฮด์ในโครเจน

10.5.1.1 เครื่องมือ

เครื่องวัดความเป็นกรด-ด่าง

10.5.1.2 สารละลาย

- (1) สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.1 โมลต่อลูกบาศก์เดซิเมตร
- (2) สารละลายพอร์มาลดีไฮด์ที่ปรับความเป็นกรด-ด่างได้ 9 แล้ว ด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์

10.5.1.3 วิธีวิเคราะห์

ชั่งกะบีดัวอย่าง 0.3 ถึง 0.5 กรัม ให้ทรานน้ำหนักแน่นอน เติมน้ำกลั่น 10 ลูกบาศก์เซนติเมตร คนให้กระจาย ปรับความเป็นกรด-ด่าง ให้ได้ 7 ด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ เติมสารละลายพอร์มาลดีไฮด์ 10 ลูกบาศก์เซนติเมตร แล้วไทเทรตด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ จนได้ความเป็นกรด-ด่างเท่ากับ 9 บันทึกปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่ใช้ในการไทเทรต

10.5.1.4 วิธีคำนวณ

คำนวณหาพอร์มาลดีไฮด์ในโครเจน จากสูตร

$$x = \frac{14 \times V \times M}{W}$$

เมื่อ x คือ ปริมาณของพอร์มาลดีไฮด์ในโครเจน เป็นกรัมในโครเจนต่อตัวอย่าง 1 กิโลกรัม
 V คือ ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่ใช้ในการไทเทรต เป็นลูกบาศก์เซนติเมตร

M คือ ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ เป็นโมลต่อลูกบาศก์เดซิเมตร

W คือ น้ำหนักของตัวอย่าง เป็นกรัม

10.5.2 แอมโมเนียคลอไรด์ในโครเจน

10.5.2.1 สารเคมี สารละลายและวิธีเตรียม

- (1) แมกนีเซียมออกไซด์
- (2) กรดบอริก 6.5 โมลต่อลูกบาศก์เดซิเมตร (ร้อยละ 4 โดยน้ำหนัก)
- (3) สารละลายกรดซัลฟิวริก 0.05 โมลต่อลูกบาศก์เดซิเมตร

(4) เมทิลเรด-โบรโมครีซอลกรีนอินดิเคเตอร์

ผสมเมทิลเรดร้อยละ 0.1 โดยน้ำหนัก 1 ส่วน กับโบรโมครีซอลกรีนร้อยละ 0.1 โดย
น้ำหนัก 5 ส่วน

10.5.2.2 วิธีวิเคราะห์

ซึ่งกะบิห้วอย่าง 3.0 ถึง 5.0 กรัม ให้ทราบน้ำหนักแน่นอน เติมน้ำกลั่น 200 ลูกบาศก์
เซนติเมตร เขย่าให้กระจาย ใส่ลงในขวดกลั่น เติมนมกมีเซียมออกไซด์ 3 กรัม แล้วกลั่น
แอมโมเนียที่เกิดขึ้นลงในขวดแก้วที่มีกรตบอริก 50 ลูกบาศก์เซนติเมตร และมีเมทิลเรด
-โบรโมครีซอลกรีนอินดิเคเตอร์ 6 ถึง 10 หยด จนได้ปริมาตรประมาณ 150 ลูกบาศก์
เซนติเมตร โทเทรตแอมโมเนียที่กลั่นได้ด้วยสารละลายกรตบอริก จากสารละลายเปลี่ยน
จากสีเขียวเป็นสีเทา บันทึกปริมาตรของสารละลายกรตบอริกที่ใช้ในการโทเทรต

10.5.2.3 วิธีคำนวณ

คำนวณหาแอมโมเนียคลอไรด์เจม จากสูตร

$$y = \frac{28 \times V \times M}{W}$$

เมื่อ y คือ ปริมาณของแอมโมเนียคลอไรด์เจม เป็นกรัมในโครเจมต่อตัวอย่าง 1 กิโลกรัม
V คือ ปริมาตรของสารละลายกรตบอริกที่ใช้การโทเทรต เป็นลูกบาศก์เซนติเมตร
M คือ ความเข้มข้นของสารละลายกรตบอริก เป็นโมลต่อลูกบาศก์เดซิเมตร
W คือ น้ำหนักของตัวอย่าง เป็นกรัม

10.6 ความชื้น

10.6.1 วิธีทดสอบ

ซึ่งกะบิห้วอย่างประมาณ 5 กรัม ให้ทราบน้ำหนักแน่นอน อบในตู้อบไฟฟ้าที่อุณหภูมิ 103 ± 2 องศา
เซลเซียส จนน้ำหนักคงที่ ให้นำเย็นในเคอิกเคเตอร์ แล้วชั่งน้ำหนักตัวอย่างอีกครั้ง

10.6.2 วิธีคำนวณ

$$\text{ความชื้น ร้อยละ} = \frac{W - W_1}{W} \times 100$$

เมื่อ W คือ น้ำหนักของตัวอย่างก่อนอบ เป็นกรัม
W₁ คือ น้ำหนักของตัวอย่างหลังอบ เป็นกรัม